

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 95/18
Luxemburg, 28 iunie 2018

Concluziile avocatului general în cauza C-216/18 PPU
Minister for Justice and Equality/LM (Deficiențele sistemului judiciar)

Potrivit avocatului general Tanchev, executarea unui mandat european de arestare trebuie să fie amânată atunci când autoritatea judiciară competentă constată nu numai că există un risc real de denegare de dreptate flagrantă ca urmare a deficiențelor sistemului judiciar al statului membru emitent, ci și că persoana care face obiectul acestui mandat este expusă unui asemenea risc

Pentru a stabili dacă persoana în cauză este expusă unui asemenea risc, autoritatea judiciară de executare trebuie să țină seama de circumstanțele specifice care țin atât de această persoană, cât și de infracțiunea pentru care ea este urmărită sau a fost condamnată

L.M., cetățean polonez, face obiectul a trei mandate europene de arestare emise de instanțele poloneze în vederea urmăririi penale pentru trafic ilicit de stupefiante. Arestat în Irlanda la 5 mai 2017, acesta nu a consimțit la predarea sa către autoritățile poloneze pentru motivul că, din cauza reformelor sistemului judiciar polonez, este expus unui risc real de a nu beneficia, în Polonia, de un proces echitabil.

Or, în Hotărârea Aranyosi și Căldăraru¹, Curtea de Justiție a statuat că, atunci când autoritatea judiciară de executare constată că există, în privința persoanei care face obiectul unui mandat european de arestare, un risc real de tratament inuman sau degradant în sensul Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, executarea acestui mandat trebuie să fie amânată. Totuși, o asemenea amânare este posibilă numai la finalul unei examinări în două etape. Într-o primă etapă, autoritatea judiciară de executare trebuie să constate că există un risc real de tratamente inumane sau degradante în statul membru emitent, în special ca urmare a unor deficiențe sistemice. Într-o a doua etapă, această autoritate trebuie să se asigure că există motive serioase și temeinice de a crede că *persoana vizată* de mandatul european de arestare va fi expusă unui asemenea risc. Astfel, existența unor deficiențe sistemice nu implică în mod necesar că, *într-un caz concret*, persoana în cauză va fi supusă unui tratament inuman sau degradant în cazul predării.

Sesizată cu cauza, High Court (Înalta Curte, Irlanda) solicită Curții să stabilească dacă, pentru ca autoritatea judiciară de executare să fie obligată să amâne executarea unui mandat european de arestare, aceasta trebuie să constate, în conformitate cu Hotărârea Aranyosi și Căldăraru, pe de o parte, că există un risc real de încălcare a dreptului la un proces echitabil ca urmare a deficiențelor sistemului judiciar polonez și, pe de altă parte, că persoana în cauză este expusă unui asemenea risc, sau este suficient să constate deficiențele sistemului judiciar polonez, fără a trebui să se asigure că persoana în cauză este expusă acestora. High Court solicită de asemenea Curții să stabilească care sunt informațiile și garanțiile pe care trebuie să le obțină, dacă este cazul, de la autoritatea judiciară emitentă pentru a înlătura acest risc.

Aceste întrebări se înscriu în contextul evoluției și al reformelor sistemului judiciar polonez, care au condus Comisia să adopte, la 20 decembrie 2017, o propunere motivată prin care a invitat Consiliul să constate, în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE, existența unui risc clar de încălcare gravă a statului de drept de către Polonia².

¹ Hotărârea Curții din 5 aprilie 2016 în cauzele conexe [C-404/15 PPU](#) și [C-659/15 PPU](#), a se vedea CP [nr. 36/16](#).

² Propunerea de decizie a Consiliului privind constatarea unui risc clar de încălcare gravă de către Republica Polonă a statului de drept din 20 decembrie 2017, COM(2017) 835 final.

În Concluziile sale prezentate astăzi, avocatul general Evgeni Tanchev observă mai întâi că revine autorității judiciare de executare sarcina de a se pronunța cu privire la existența unui risc real de încălcare a dreptului la un proces echitabil ca urmare a deficiențelor sistemului judiciar polonez. El precizează în această privință că nu este important că, până în prezent, Consiliul nu a adoptat decizia pe care era invitat să o adopte prin propunerea motivată a Comisiei. Astfel, aprecierea care va fi efectuată de Consiliu, dacă este cazul, în cadrul articolului 7 alineatul (1) TUE nu are același obiect precum cea efectuată de autoritatea judiciară de executare. Prima privește un risc de încălcare a statului de drept, iar cea de a doua un risc de încălcare a dreptului la un proces echitabil. Or, acest ultim risc poate fi stabilit chiar în absența stabilirii primului risc. În plus, constatarea de către Consiliu a unui risc clar de încălcare gravă a statului de drept ar putea conduce la sesizarea Consiliului European și, în ultimă instanță, la suspendarea Deciziei-cadru privind mandatul european de arestare³ în privința Poloniei, ceea ce nu este, desigur, valabil în cazul constatării, de către autoritatea judiciară de executare, a unui risc real de încălcare a dreptului la un proces echitabil.)

Avocatul general arată în continuare că un risc real de nerespectare, nu a interdicției privind supunerea la tratamente inumane și degradante în discuție în cauza Aranyosi și Căldăraru, ci a dreptului la un proces echitabil, poate da naștere unei obligații de a amâna executarea unui mandat european de arestare. Astfel, recunoașterea reciprocă a mandatelor europene de arestare presupune că urmărirea penală în scopul căreia ele au fost emise va fi efectuată, în statul membru emitent, în fața unei autorități judiciare independente și imparțiale. Prin urmare, dacă există un risc real ca procedura desfășurată în statul membru emitent să nu îndeplinească această cerință, premisa pe care se întemeiază obligația de executare a oricărui mandat european de arestare lipsește.

Avocatul general apreciază însă că, pentru a trebui să fie amânată executarea unui mandat european de arestare, trebuie să existe un risc real nu de încălcare a dreptului la un proces echitabil, ci de denegare de dreptate flagrantă. Astfel, limitările principiului încrederii reciproce sunt de strictă interpretare. În plus, dreptul la un proces echitabil poate face obiectul unor limitări, în măsura în care, printre altele, acestea respectă conținutul esențial al acestui drept. Prin urmare, autoritatea judiciară de executare este obligată să amâne executarea unui mandat european de arestare numai în cazul în care există un risc real de încălcare a *conținutului esențial* al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit avocatului general, nu se poate exclude ca lipsa de independență a instanțelor statului membru emitent să poată constitui, *în principiu*, o denegare de dreptate flagrantă. Totuși, pentru ca situația să se prezinte astfel, această lipsă de independență trebuie să aibă o asemenea gravitate încât să anuleze echitatea procesului. Revine instanței irlandeze sarcina de a stabili, în temeiul acestor considerații, dacă, *în speță*, lipsa de independență invocată a instanțelor poloneze are o asemenea gravitate încât anulează echitatea procesului și constituie, ca urmare a acestui fapt, o denegare de dreptate flagrantă. În acest scop, instanța irlandeză trebuie să se întemeieze pe elemente obiective, fiabile, precise și actualizate în mod corespunzător care să demonstreze realitatea deficiențelor care afectează sistemul judiciar polonez. În această privință, propunerea motivată a Comisiei poate fi luată în considerare, sub rezerva ca instanța irlandeză să se informeze cu privire la eventualele evoluții ale situației din Polonia ulterioare acestui document.

Avocatul general arată, în continuare, că autoritatea judiciară de executare este obligată să amâne executarea unui mandat european de arestare doar atunci când constată nu numai că există un risc real de denegare de dreptate flagrantă ca urmare a deficiențelor care afectează sistemul judiciar al statului membru emitent, ci și că *persoana vizată* de acest mandat va fi expusă unui asemenea risc. Astfel, chiar presupunând că în Polonia există un risc real de denegare de dreptate flagrantă ca urmare a reformelor recente ale sistemului judiciar, nu se poate deduce de aici că *nicio* instanță poloneză nu este în măsură să judece o cauză, *oricare ar fi aceasta*, cu respectarea dreptului la un proces echitabil. Prin urmare, pentru a demonstra că persoana în cauză este expusă riscului de denegare de dreptate flagrantă în discuție, trebuie să se stabilească faptul că

³ Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3).

există circumstanțe specifice care țin fie de această persoană, fie de infracțiunea pentru care ea este urmărită sau a fost condamnată, care o expun unui asemenea risc. Incumbă persoanei în cauză obligația de a stabili că există motive serioase și temeinice de a crede că se expune unui risc real de a suferi o denegare de dreptate flagrantă în statul membru emitent. Revine instanței naționale sarcina de a aprecia dacă, în speță, L.M. a demonstrat în ce mod deficiențele sistemului judiciar polonez, presupunând că sunt stabilite, s-ar opune judecării *cauzei sale* de către o instanță independentă și imparțială.

În sfârșit, avocatul general precizează că, atunci când autoritatea judiciară de executare constată că există un risc real de denegare de dreptate flagrantă în statul membru emitent, aceasta este obligată să solicite autorității judiciare emitente toate informațiile suplimentare referitoare, pe de o parte, la evoluțiile legislative ulterioare elementelor de care dispune pentru a constata existența unui asemenea risc și, pe de altă parte, la particularitățile care țin de persoana care face obiectul mandatului european de arestare sau de natura infracțiunii pentru care ea este urmărită sau a fost condamnată.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Nancho Nanchev ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106